

การฟื้นฟูพืชหลังน้ำลด

จากสถานการณ์พายุฝนที่ตกหนัก และน้ำท่วมขังในหลายพื้นที่ในประเทศไทย รวมถึงพื้นที่ทางการเกษตร ส่งผลต่อการเจริญเติบโต ผลผลิตพืช ทำให้พืชได้รับความเสียหาย และยังเป็นสาเหตุให้เกิดการระบาดของโรคพืชและแมลงศัตรูพืช ดังนั้น หากเกษตรกรได้รับผลกระทบดังกล่าว สามารถขอคำแนะนำในการดูแลรักษาและฟื้นฟูพืชที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม ได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้เคียง

การฟื้นฟูนาข้าวหลังน้ำลด

การเกิดสภาวะน้ำท่วมในพื้นที่นาข้าว อาจเกิดได้ 2 กรณี คือ จากฝนตกหนักน้ำไหลบ่า เกิดน้ำท่วมฉับพลัน หรือเกิดจากน้ำท่วมขังเป็นระยะเวลานาน ผลกระทบและความเสียหายที่เกิดขึ้น ส่งผลต่อการเจริญเติบโต และผลผลิตของข้าว ซึ่งความรุนแรงของความเสียหายขึ้นอยู่กับระยะการเจริญเติบโตของข้าว ความลึกของน้ำ และระยะเวลาการท่วมขังของน้ำ ดังนี้

1. ระยะต้นอ่อนที่อายุน้อยกว่า 30 วัน ถ้าท่วมเกิน 10 วัน ต้นข้าวจะลอยและแช่น้ำ เน่าเสียหายทั้งหมด
2. ระยะแตกกอ น้ำท่วมมิดยอดเกิน 1 - 2 สัปดาห์ ข้าวแช่น้ำเน่าตาย ในกรณีข้าวโผล่พ้นผิวน้ำ หลังน้ำลดจะทำให้ต้นข้าวหักล้ม
3. ระยะเกิดช่อดอก ทำให้ช่อดอกชะงักการเจริญเติบโต เป็นผลทำให้เมล็ดลีบในระยะหลัง
4. ระยะใกล้ออกดอก รวงจะโผล่ไม่พนักาบใบ
5. ระยะออกดอก จะทำให้เมล็ดข้าวลีบ
6. ระยะใกล้เก็บเกี่ยว ถ้าน้ำท่วมขังนาน ข้าวจะลุ่ม และเน่า

0 2955 1626

doae.pmd2566@gmail.com

www.ppsf.doae.go.th

การจัดการนาข้าวเพื่อยับยั้งความเสียหาย ลดความรุนแรง และฟื้นฟูนาข้าวหลังน้ำลด

1. กรณีแปลงนาที่เกิดน้ำท่วมขังเป็นระยะเวลาไม่นาน น้ำสูงไม่ถึงยอดข้าว และต้นข้าวยังไม่ตาย ให้รีบระบายน้ำออกจากแปลงนาให้เหลือ 5 – 10 เซนติเมตร และฟื้นฟูนาข้าวหลังน้ำลด

1.1 นาที่ต้นข้าวยังเขียวอยู่เกิน 3 วัน และพบว่าต้นข้าวในนามีสีเขียวเพิ่มมากขึ้น กรณีนี้เกษตรกรยังไม่ต้องใส่ปุ๋ย แต่ให้หมั่นสำรวจโรคและแมลง ไม่ให้มารบกวน

1.2 ถ้าต้นข้าวในนาเริ่มมีอาการสีเหลืองที่ใบ ให้ใส่ปุ๋ยยูเรีย อัตรา 3 - 5 กิโลกรัมต่อไร่ เพื่อฟื้นฟูสภาพต้นข้าว (ไม่ควรใส่ปุ๋ยยูเรียมากเกินไปเกินอัตราแนะนำ เพราะจะทำให้ต้นข้าวเกิดโรคได้)

2. สำหรับแปลงนาที่ข้าวออกรวง ให้เร่งระบายน้ำจนแห้งและห้ามใส่ปุ๋ย เพราะจะทำให้ดินมีความร้อนต้นข้าวจะตายง่ายขึ้น และเกษตรกรต้องหมั่นสำรวจโรคและแมลง ไม่ให้มารบกวน

3. กรณีที่ข้าวอยู่ในระยะสุกแก่ ให้เร่งทำการเก็บเกี่ยว และตากข้าวให้แห้งโดยเร็ว เพื่อลดความชื้นของเมล็ด

ส่วนนาข้าวที่ได้รับความเสียหายเกือบทั้งหมดจำเป็นต้องปลูกใหม่ ก่อนเตรียมดินสำหรับปลูก รอบใหม่ หากมีฟางข้าว เศษวัชพืชอยู่ในแปลงนาควรคราดเก็บออก หรือใช้วิธีการไถกลบหมักฟางข้าว และเศษวัชพืชก่อนปลูกข้าว อย่างน้อย 7 วัน เพื่อล่อให้วัชพืชอื่น ๆ งอกขึ้นมา แล้วไถกลบอีกครั้ง เพื่อกำจัดวัชพืชและได้กำจัดข้าวตืด ข้าวแดงไปได้ในตัว ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการเกิดการระบาดของโรคไหม้ โรคขอบใบแห้ง หนอนกระทู้คอรวง และหนอนกระทู้กล้า หลังน้ำลด เกษตรกรควรกำจัดวัชพืชบริเวณ พื้นที่นาและคันนาโดยรอบให้สะอาด และใช้สารชีวภัณฑ์ เช่น ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อป้องกันกำจัด โรคที่เกิดจากเชื้อรา และใช้แบคทีเรียบาซิลลัส ทูริงเยนซิส (BT) สารสะเดา และ/หรือ สาบเสือ เพื่อป้องกันและควบคุมหนอนกระทู้คอรวง หนอนกระทู้กล้า เป็นต้น

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน. ม.ป.ป. การจัดการดินหลังน้ำท่วมพื้นที่ข้าว. สืบค้น 3 ต.ค.2569.

จาก <https://www.ddd.go.th/www/files/78067.pdf>

กรมการข้าว. 2559. คำแนะนำการฟื้นฟูนาข้าวหลังน้ำลด. ประกาศกรมการข้าว. ประกาศ ณ วันที่ 7 ตุลาคม 2559

ที่ปรึกษา : นางสาวสุนภา ลิมาสถิตย์ ผู้อำนวยการกลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช

เรียบเรียงและบรรณาธิการ : นางสาวกันยกร อุทัย นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

0 2955 1626

doae.pmd2566@gmail.com

www.ppsf.doae.go.th